

De Takkeling

Jaargang 30 (2022), nummer 2
blz. 176/177

Sale R. & Messenger A. 2022. The Eurasian Hobby. Snowfinch Publishing, Coberley. Gebonden met stofomslag, 368 pp. ISBN 978-0-9571732-5-5. Euro 65.18 (via NHBS).

Boomvalken mogen zich in grote belangstelling van onderzoekers en schrijvers verheugen. De monumentale monografie van Dietrich Fiuczynski natuurlijk eerst en vooral (verschenen in de Neue Brehm-Bücherei, 5de oplage in 2011, samen met Paul Sömmer, en later in het Engels vertaald), grotendeels gebaseerd op en langlopende studie in Berlijn, maar ook eentje van Anthony Chapman (*The Hobby*, 1999, The Arlequin Press) en van Remo Probst (2013, *Der Baumfalke (Falco subbuteo)* in Kärnten, Naturwissenschaftliche Verein für Kärnten). Nederland telt er maar liefst drie: mijn eigen *De Boomvalk*, in 1980, *De boomvalk...en ik*, in mini-oplage verschenen, van Peter D. Ganzeboom in 2013 en *De Boomvalk, verschenen als Vogelalbum 9 van Wim van Yperen in 2019*. Valt daar nog iets aan toe te voegen? Altijd! Dat blijkt maar weer uit onderhavige monografie, die veel van de bekende literatuur aanhaalt maar ook substantieel nieuw materiaal aanreikt. Dat begint al met de dagboekantekeningen van de tweede auteur, feitelijk een beschrijving van het veldwerk over de jaren en seizoenen in Derbyshire, voor de veldman een feest van herkenning want zo eenvoudig zijn die valkjes nu ook weer niet te vinden en te volgen. Dat vergt uren maken, inspelen op afwijkingen van tot dan toe voorspelbaar gedrag, een leercurve doorlopen die jaren vergt. Ongebreideld enthousiasme, en hoe kan het ook anders met zo'n vogel. In de rest van het boek komt veel nieuw materiaal om de hoek, zoals bij de beschrijving van het vlieggedrag op basis van kwantitatieve metingen aan een jonge Boomvalk in gevangenschap (snelheid, vlieghoogte, schroeven, een stokpaardje van de eerste auteur en breeduit gemeten en ingepast in jachtgedrag), dichtheid en broedgedrag op basis van de Derbyshire-studie (1980-2020) en broedbiologie. Omdat de hoofdstukken een mengeling van eigen waarnemingen en literatuurbevindingen zijn, inclusief kennis uit andere takken van sport als mechanica en energetica, is het zaak de aandacht er goed bij te houden. De specifiek geïnteresseerde boomvalkoloog doet er goed aan de originele bron erbij te pakken zodra het om niet-Engelstalige literatuur gaat, vanwege de context en vertaling. De studies van Fiuczynski, overwegend in Duitstalige bladen gepubliceerd en het beste wat op het vasteland van Europa aan Boomvalken is gedaan, krijgen verhoudingsgewijs weinig aandacht gezien het belang ervan (duur van de studie, gedetailleerdheid, individuele herkenning, invloed van leefomgeving). Maar los daarvan bevat deze monografie een bewonderenswaardig brede greep uit de Europese literatuur, aangevuld met een veelheid van eigen waarnemingen op het eiland aan de andere kant van de Noordzee. Een onmisbaar boek voor wie Boomvalken in het hart heeft gesloten. Stampvol kleurenfoto's ook, veel tabellen en figuren, een feest voor de lezers die van plaatjes houden of getallen willen zien.